

SISUKORD

Saateks	11
I osa – ÕLLELINNA KAUGEM MINEVIK	13
Tartu õlu enne Põhjasõda	15
Privileegide aeg	16
Pärast Põhjasõda	19
Tartu õllepruulijate amet	20
Asehalduskord lõpetab gildide tüli	23
Pruulikompanii	24
Restitutsioonaaastad	26
Eraettevõtjate õllefabrikud	27
Aktsiisirendi aastad	29
Tartu uus pruulimiskorraldus	30
Schrammid – Tallinna ja Tartu õllepruulid	32
Schrammide suguvõsast	32
Schrammide õllefabrik Tallinnas	33
J. R. Schramm saabub Tartusse	34
Schrammi õllefabriku avamine Tartus	34
Esimesed tegevusaastad	37
Õlletehas Tallinnas	44
Ühe Nobeli laureaadi vaarisa õllefabrikust Tartu	47
Rehkendusmeister Sengbuschi äpardus	47
B. J. Hesse õllefabrik, 1800–1819	48
Hesse lesk, 1819–1829	48
Uus omanik	48
Hesse järeltulijad	49
A. D. Musso õlletehas,	
hilisem ASi A. Le Coq Jaani tänava osakond	50
Ernst Emil Musso	52
Musso rentnikud	55
Tivoli II	56
Kaubamaja J. R. Schramm, 1853–1893	58
Justus Reinhold Schrammi lapsed	58
Eduard Anton Justus Schramm	58
Schrammi kaubamaja rentnikud	59
Pruulima hakatakse auru jõul	61
Firma J. R. Schramm koloniaalkauplus	66
Moritz Friedrich	68
Kolimine Tähtverre	70
Tivoli, 1894–1896	72
Hoogne algus	74

Aktsiaselts Tivoli	75
Asutamine	75
Kasvuaastad	80
1900. aastate algus	81
All Heil!	87
Teised õlletootjad enne Esimest maailmasõda	91
Küüni tänava õlevabrik	91
Emajõe tänava õlevabrik	96
Kalda tänava õlevabrik	103
Gildi tänava õlevabrik	109
Õlevabrikud linnapiiril	111
Kasvav ülikoolilinn ja õlu	113
Õlu ja teadus	113
Õllekommetest	115
II osa – IMPERIAL EXTRA DOUBLE STOUT	123
Vene stout Inglismaalt	125
Ankru õlletehas Londonis	126
Porterid ja <i>stout</i> 'id	128
Briti õllekaupmehed	128
Vene <i>stout</i> 'i saatus	129
A. Le Coq'i <i>stout</i> 'i tagasitulek	129
A. Le Coq & Co.	130
Le Coq'ide perekond	130
Sillemite perekond jätkab ettevõtte tegevust	134
Mured Venemaa turuga	135
Osäühing A. Le Coq (Russia) Ltd., 1904–1914 (1920)	137
Asutamine	137
A. Le Coq Peterburis	138
Keiserlik õukonnavarustaja	139
H. O. Sillem ostab Tivoli	142
Aktsiaselts A. Le Coq Ltd. Londonis (1912–1971) ja tema tütarfirma AS A. Le Coq (endine AS Tivoli) Tartus (1913–1940)	144
Aktsiaseltsi asutamine Londonis	144
Ümberkorralduste algus Tartus	145
Aastad 1912–1914	146
ASist Tivoli saab AS A. Le Coq	149
Esimese maailmasõja aastad	151

III osa – ISESEISVUSAASTAD	157
Eesti Vabariigi alkoholipoliitikast	159
Viinamonopol ja õlletootmise taasalustamine	159
Õlletrust	161
Aktsiisiseaduse muutmine	162
A. Le Coq tuleb tagasi	163
Konkurentsiaastad 1920–1925	163
Gambriinuse lõpp	167
Kriisieelsed aastad 1926–1929	170
Majanduskriisi aastad 1930–1933	171
Tsoonilepingu lõpp ja kasvuaastad 1933–1940	176
Ants Silvere õlletehas ja	
Tartu Õlletehase Kalda tänava osakond	186
Õlletehas Livonia, 1916–1939	186
AS A. Silvere & Ko., 1939–1940	193
Tartu Õlletehas saab osakonna	195
Silvere mälestusstipendium	195
A. Le Coq'i Tallinna osakond ja teised õllelaod	197
Esindused Tallinnas	197
Õllelaod	202
Humalakasvatus Halahhalnjas	206
Hobune sahrvis	207
IV osa – RIIGIETTEVÕTE TARTU ÕLLETEHAS	211
Natsionaliseeritud AS A. Le Coq	213
Balti kuld ja hüvitised	218
Tartu Õlletehas	220
Tartu Õlletehas Teise maailmasõja päevil	222
Sõjajärgsed aastad	228
Tehase rekonstrueerimine 1950. aastatel	235
Kiired kuuekümnendad	238
Seiskuvad seitsmekümnendad	247
Karmid kaheksakümnendad	253
V osa – TAAS ÕLLEVOOD ON VABAD...	257
Riiklik aktsiaselts Tartu Õlletehas	259
Plaanimajanduse loojangul, 1988–1989	259
Rublaõllelt krooniõllele	261
Erastamisaastad 1993–1995	264
Õlleelu ärkab	266

Aktsiaselts Tartu Õlletehas aastail 1995–1997	269
Aktsiisimängud	270
Olvi ostab Eestis õlletehased	271
A. Le Coq taas Tartus	273
Uued juhid ja kiire areng	273
A. Le Coq'i kaubamärk taas Eesti õlleturul	273
Eesti suurim joogitootja	277
VI osa – TARTU EI OLE AINULT ÕLLELINN	283
Karastusjoogitööstustest Tartus	285
A. Le Coq'i mõdu ja karastusjoogid	286
Tartu Õlletehase karastusjoogid	290
Värskas, Eesti esimene mineraalvesi	299
Kali	302
Uued joogid	309
VII osa – A. LE COQ GROUP	307
A. Le Coq Group	309
Olvi Oyj	310
AS Cēsu Alus	314
AS Ragutis	316
AS Saare Õlu	318
AS Õsel Foods ja Aura	320
A. Le Coq'i ja Tartu Õlletehase kaubamärkidest	322
VII osa – TOOTMISE AJALUGU PILTIDEL	325
Allikad, kirjandus ja illustratsioonid	343
Nimeregister	353
Brief History of Tartu Brewery and AS A. Le Coq	361
Lyhyt katsaus Tarton oluttehtaan ja AS A. Le Coq'n syntyhistoriaan	366
Краткий обзор истории создания Тартуских пивоваренных заводов и АО А. Le Coq	371